

2. zvratnými tvary přechodných sloves, např. píše se *píše se*, proiznáсяxa ce *vyslovovaly se*, ще се предполага *bude se предполагат* apod.

Tvary tzv. zvratného pasíva od sloves dokonavých i nedokonavých jsou v současné bulharštině užívanější než v češtině. V užití zvratných pasivních tvarů nezvratných sloves si oba jazyky odpovídají, např.

Писмόто се пíše вéче.

Ten dopis se už píše.

Мнóго вíно се изпýваše.

Pilo se hodně vína.

V bulharštině se kromě toho užívají zvratné pasivní tvary i od sloves majících zvratné varianty. U tohoto typu většinou bývá vyjádřen původce děje, aby se odlišil od objektu děje, např.

Момчέто се накázва от учýтеля.

Chlapec je (po)trestán učitelem.

Детéто се изкýпа от май-ката.

Dítě bylo vykoupáno (маткову).

Není-li původce děje vyjádřen, zpravidla v rozkazovacích větách, má výpověď expresívni význam despektu, např.

Да се обéси червéният поп!

Ať je oběšen rudý pop!

Oba typy pasivních tvarů nejsou ve všech případech vzájemně zaměnitelné. V přítomném čase nedokonavých sloves se častěji užívá zvratný typ, protože tvary minulého trpného příčestí sloves obouvidových a některých vidových dvojic jsou stejné. Typ tvořený příčestím nabývá rezultativního významu, proto je třeba změnit pomocné sloveso, srov.

Ресурсите са изпólзувани. *Zdroje jsou využity.*

Ресурсите бývat изпólзу- вани. *Zdroje jsou využívány.*

Přechodník

se tvoří od přítomného základu nedokonavých sloves příponou **-(e)йки**, např.: четéйки (четé), пíшейки (пíше), пéйки (пéе), хóдейки (хóди), мóлейки (мóли), говóрейки (говóри), кáнейки (кáни), глéдайки (глéда), стрéляйки (стрéля), гласúвайки (гласúва).

Od pomocného slovesa *съм* se tvoří přechodník nepravidelně: бидéйки.

Tvary přechodníku mají přízvuk na stejné slabice jako přítomné tvary příslušného slovesa.

Záporné tvary přechodníku se tvoří zápornou částicí **не**, která se píše zvlášť, např. не знáейки, не мóжейки, не Ѱскайки.

Na rozdíl od češtiny má bulharština zvláštní tvar jen pro přechodník přítomný, vyjadřující slovesný děj probíhající současně s hlavním dějem ve větě, který podobně jako přechodníkové tvary v češtině dodává jazykovému projevu knižní ráz. Bulharský přechodník má jeden tvar pro všechny rody a obě čísla.

Podstatné jméno slovesné

se tvoří jen od nedokonavých sloves příponami **-не, -ене, -яне**:

a) Příponou **-не** se tvoří od aoristního základu většiny sloves všech tří typů časování s aoristní kmenovou souhláskou **-а-, -о-, -и-**, např. пíсане (писах), игрáене (игрা�х), мълчáне (мълчáх), рисýване (рисýвах), хóдене (хóдих), мóлене (мóлых), игрáне (игрáх), спанé (спáх).

b) Příponou **-ене/-яне** se tvoří od přítomného základu těch sloves, která mají příčestí trpné na **-т**, např. бръснене (бръснат), бýене (бит), мýене (мит), живéене (жит), пýене (пит).